

רבי יהודה אוקים לון להני קראי ביומא דאתחבר בי מקדשא, דבההוא יומא אתחשכו עלאי ותתאי, ואתחשכן שמאי וכוכביא. רבי אלעזר מוקים להני קראי ביומא דיוקים קדשא בריך הוא לכנסת ישראל מעפרא, וההוא יומא יתידע לעילא ותתא, דכתיב, (זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע לני. וההוא יומא יומא דנוקמא איהו, דזמין קדשא בריך הוא לנקמא משאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות.

וכד קדשא בריך הוא יעביד נוקמין בשאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, פדין אוקיר אנוש מפז דא מלפא משיחא דיסתלק ויתיקר על כל בני עלמא, וכל בני עלמא יפלחון ויסגדון קמיה דכתיב, (תהלים עב) לפניו יכרעו ציים וגו' מלכי תרשיש וגו'. תא חזי, אף על גב דנבואה דא אתמר על בכל, בכלא אתמר. דהא חמינן בהאי פרשתא דכתיב פי ירחם יי את יעקב. וכתיב ולקחום עמים והביאום אל מקומם.

ווי המטיר על סדום. דא דרגא דבי דינא לתתא דנטיל רשו מעילא. רבי יצחק אמר דעבד דינא ברחמי. דכתיב מאת יי מן השמים. בגין לאשתפחא דינא ברחמי. ואי תימא מאי רחמי הכא דכתיב ויהי בשחת אלהים את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וגו'. ולבתר נפקו מניה תרין אומין שלמין, וזכה דנפיק מניה דוד ושלמה מלפא.

חמו מה כתיב ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר וגו'. תא חזי בשעתא דדינא שרי בעלמא, הא אתמר דלא ליבעי לבר נש לאשתפחא בשוקא, בגין דכיון דשריא דינא

רבי יהודה הקים את הפסוקים הללו ביום שנחרב בית המקדש, שבאותו היום חשכו עליונים ותחתונים וחשכו שמים וכוכבים. רבי אלעזר מביא את הפסוקים הללו ביום שיקים הקדוש ברוך הוא את כנסת ישראל מהעפר, ואותו יום נודע למעלה ולמטה, שכתוב (זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע לה. ואותו היום הוא יום נקמה, שעתיד הקדוש ברוך הוא לנקם משאר העמים עובדי עבודת פוכבים ומזלות.

וכד קדשא בריך הוא יעביד נוקמין בשאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, פדין אוקיר אנוש מפז דא מלפא משיחא דיסתלק ויתיקר על כל בני עלמא, וכל בני עלמא יפלחון ויסגדון קמיה דכתיב, (תהלים עב) לפניו יכרעו ציים וגו' מלכי תרשיש וגו'. תא חזי, אף על גב דנבואה דא אתמר על בכל, בכלא אתמר. דהא חמינן בהאי פרשתא דכתיב פי ירחם יי את יעקב. וכתיב ולקחום עמים והביאום אל מקומם.

וי המטיר על סדום. דא דרגא דבי דינא לתתא דנטיל רשו מעילא. רבי יצחק אמר דעבד דינא ברחמי. דכתיב מאת יי מן השמים. בגין לאשתפחא דינא ברחמי. ואי תימא מאי רחמי הכא דכתיב ויהי בשחת אלהים את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וגו'. ולבתר נפקו מניה תרין אומין שלמין, וזכה דנפיק מניה דוד ושלמה מלפא.

חמו מה כתיב ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר וגו'. תא חזי בשעתא דדינא שרי בעלמא, הא אתמר דלא ליבעי לבר נש לאשתפחא בשוקא, בגין דכיון דשריא דינא

לא אשגח בין זכאה וחיבא, ולא בעי
 (לאסתכלא) לאשתפחא תמן. והא אתמר דבגין
 כף אסתים נח בתיבה ולא ישגח בעלמא
 בשעתא דדינא יתעביד. וכתוב (שמות יב) ואתם
 לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר עד
 דיתעביד דינא. ובגין כף ויאמר המלט על
 נפשך אל תביט אחריך וגו'.

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי בארחה.
 אמר רבי יהודה לרבי יצחק דינא
 דעביד קדשא בריך הוא במבול ודינא
 דסדום, תרווייהו דינין דגיהנם הוו בגין
 דחייבי גיהנם אתדנו במיא ובאשא.

אמר רבי יצחק סדום בדינא דגיהנם אתדן,
 דכתיב ווי המטיר על סדום ועל
 עמורה גפרית ואש מאת יי מן השמים. דא
 מסטרא דמיא ודא מסטרא דאשא. דא ודא
 הוא דינא דגיהנם, וחיבין דגיהנם בתרין
 דינין אלין אתדנו.

אמר ליה דינא דחייבי דגיהנם תריסר ירחי,
 וקדשא בריך הוא סליק לון מגיהנם,
 ותמן מתלבנין ויתבין לתרעא דגיהנם,
 וקמאן אנון חייבין דעאלין ודנין לון תמן,
 ואנון תבעי רחמי עלייהו. ולבתר קדשא
 בריך הוא חייס עלייהו ואעיל לון לדוכתא
 דאצטריך לון. מההוא יומא ולהלאה גופא
 אשתכח בעפרא ונשמתא ירתא (דף קח ע"א)
 אתרה פדחזי לה.

תא חזי דהא אתמר דאפילו אנון בני טופנא
 לא אתדנו אלא באשא ומיא. מיא קרירן
 נחתי מלעילא, ומיאי רתיחן סלקי מתתא
 כאשא. ואתדנו בתרי דינין, בגין דדינא
 דלעילא הכי הוה, בגין כף בסדום גפרית
 ואש.

להמצא בשוק, בגלל שמכין
 ששורה דין, לא מבחין בין זכאי
 לחיב, ולא צריך להמצא שם.
 והרי למדנו שבסבת זה נסגר נח
 בתבה ולא נמצא בעולם בשעה
 שהדין נעשה, וכתוב (שמות יב)
 ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו
 עד בקר, עד שיעשה הדין. ומפני
 כף, ויאמר המלט על נפשך אל
 תביט אחריך וגו'.

רבי יצחק ורבי יהודה היו
 הולכים בדרך. אמר רבי יהודה
 לרבי יצחק, הדין שעשה הקדוש
 ברוך הוא במבול והדין של
 סדום, שניהם דיני הגיהנם היו, פי
 רשעי הגיהנם נדונים באש
 ובמים.

אמר רבי יצחק, סדום נדונה בדין
 הגיהנם, שכתוב וה' המטיר על
 סדום ועל עמורה גפרית ואש מאת
 ה' מן השמים. זה מצד של מים
 וזה מצד של אש. זה וזה הוא דין
 הגיהנם, ורשעי הגיהנם נדונים
 בשני הדינים הללו.

אמר לו, הדין של רשעי הגיהנם
 שנים עשר חדשים, והקדוש
 ברוך הוא מעלה אותם
 מהגיהנם, ושם מתלבנים
 ויושבים לשער הגיהנם, ורואים
 אותם רשעים שנכנסו ודנים
 אותם שם, והם מבקשים עליהם
 רחמים, ואחר כך הקדוש ברוך
 הוא חס עליהם ומכניס אותם
 במקום שצריך להם. מאותו יום
 והלאה הגוף שוכח בעפר
 והנשמה יורשת מקומה כראוי
 לה.

בא ראה, שהרי נאמר שאפילו
 אותם בני המבול לא נדונו אלא
 באש ומים. מים קרירים ירדו
 מלמעלה, ומים רותחים עלו
 מלמטה כאש. ונדונו בשני
 דינים, משום שדין של מעלה כף
 הוא, ולכן בסדום גפרית ואש.